

28 april 2003

NR. 5. (02/28) AFWIJZING VAN VORDERING TOT INSTANDHOUDING VAN OPGEZEGDE TOELATINGSOVEREENKOMST. DISFUNCTIONEREN VAN MEDISCH SPECIALIST. VERGOEDING VAN GOODWILL EN VERGOEDING NAAR BILLIJKHEID.

Uit de in dit geding overgelegde rapporten en adviezen blijkt dat al gedurende een zeer lange tijd ernstige klachten bestaan over het functioneren van eiser als medisch specialist in het ziekenhuis. Deze klachten betreffen niet het medisch-technisch handelen van eiser. Aan eiser wordt vooral een gebrek aan behoorlijke samenwerking verweten en volgens verweerster schiet eiser op een aantal belangrijke punten, zoals het voorzien in een waarnemingsregeling en in zijn bejegening van personeel, tekort.

Ook al kunnen niet alle door verweerster aangevoerde gronden stand houden en ook al kunnen niet alle vermelde incidenten (alleen) aan eiser worden toegeschreven, dan blijft toch het door verweerster geschetste beeld van een langdurig en ernstig disfunctionerende eiser overeind staan.

Het Scheidsgerecht komt tot de conclusie dat er voldoende zwaarwegende gronden zijn voor de opzegging die daarom in stand dient te blijven.

Het Scheidsgerecht acht het in de gegeven omstandigheden, waarin ieder behoorlijk overleg tussen de orthopeden uitgesloten lijkt, redelijk indien verweerster op zich neemt de waarde van de goodwill zoals deze naar gangbare maatstaven dient te worden vastgesteld, aan eiser te voldoen op voorwaarde dat eiser al zijn rechten te dier zake aan verweerster overdraagt. Indien partijen het over de hoogte van de goodwill niet eens zouden worden, dient deze op de gebruikelijke wijze bij bindend advies van de Orde van Medische Specialisten te worden bepaald.

Verweerster is in het kader van de opzegging aan eiser een vergoeding naar billijkheid verschuldigd. De grondslag van de vergoeding is vooreerst hierin gelegen dat verweerster zich de belangen van eiser die gedurende ruim 21 jaar aan haar ziekenhuis verbonden is geweest, dient aan te trekken.

SCHEIDSGERECHT GEZONDHEIDSZORG

Kenmerk: 02/28

Arbitraal vonnis in de zaak van:

A,
wonende te Z,
eiser,
gemachtigde: mr. C.W.M. Verberne

tegen:

de stichting **B**,
gevestigd te Z,
verweerster,
gemachtigde: mr. J.E. Lenglet.

1. De procesgang

- 1.1 Eiser heeft bij memorie van eis – verkort weergegeven – gevorderd dat het Scheidsgerecht zal bepalen:
- primair:
(i) dat de toelatingsovereenkomst tussen hem en verweerster in stand dient te blijven;
- subsidiar:
(ii) dat verweerster aan hem is verschuldigd een direct opeisbare ontbindingsvergoeding, te begroten op dertien maal het hem toekomende aandeel van 25% van het honorariumbudget orthopedie met als ijkjaar 2002, en tevens de goodwill van zijn praktijk, waarvan de hoogte bij uitblijven van overeenstemming daarover vóór 1 augustus 2003 door de Orde der Medische Specialisten zal worden vastgesteld;

meer subsidiair:

(iii) dat verweerster aan hem is verschuldigd een direct opeisbare ontbindingsvergoeding, door het Scheidsrecht in goede justitie vast te stellen, en tevens de goodwill van zijn praktijk, waarvan de hoogte bij uitblijven van overeenstemming daarover vóór 1 augustus 2003 door de Orde der Medische Specialisten zal worden vastgesteld

- 1.2 Verweerster heeft bij memorie van antwoord de vorderingen bestreden, met conclusie dat het Scheidsrecht deze zal afwijzen met veroordeling van eisers in de kosten van deze procedure.
- 1.3 De gemachtigde van eiser heeft aanvullende stukken overgelegd.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden te 's-Gravenhage op 15 april 2003. Eiser is verschenen met zijn gemachtigde en mr. C. Verweerster was vertegenwoordigd door drs. D en drs. E, leden van de Raad van Bestuur, en bijgestaan door haar gemachtigde. Voorts was aanwezig mevrouw mr. F, secretaris van de Raad van Bestuur. De gemachtigden van partijen hebben het woord gevoerd overeenkomstig de door hen overgelegde pleitnota's.

2. De samenvatting van het geschil

- 2.1 Eiser, geboren in 0000, is krachtens toelatingsovereenkomst van 14 december 1989 als orthopedisch chirurg verbonden aan het ziekenhuis van verweerster. Dit ziekenhuis is het resultaat van een fusie, omstreeks 1983, van twee ziekenhuizen. Eiser was vanaf 1 januari 1982 werkzaam in het ziekenhuis Z.
- 2.2 Eiser is per 1 januari 1983 een maatschap aangegaan met twee andere in het toenmalige ziekenhuis werkzame orthopeden. Per 1 oktober 1992 is er een vierde orthopeed tot deze maatschap toegetreden, terwijl per 1 juli 1995 één van de oorspronkelijke drie maten is opgevolgd door een nieuwe collega. Met deze leden van de maatschap heeft eiser in de loop der jaren een aantal conflicten gehad. In 1994 heeft een vertrouwenscommissie orthopedie een verslag uitgebracht (producties 19 en 20 bij de memorie van antwoord van verweerster) waarin melding wordt gemaakt van ernstig verstoorde verhoudingen binnen de maatschap die vooral aan het, in sociaal opzicht, disfunctioneren van eiser worden toegeschreven. De commissie stelt vast dat de problemen met eiser reeds lang bestaan, ernstig zijn en dat alle pogingen van de maatschap om tot een oplossing te komen, zijn mislukt. De commissie vermeldt dat eiser geen inzicht vertoont in de gevolgen van zijn vaak onberekenbaar en onheus gedrag. In 1995 heeft een commissie van de Nederlandse Orthopaedische Vereniging een bindend advies uitgebracht in verband met de problematiek van de maatschap, dit op verzoek van verweerster, de medische staf en de orthopedische chirurgen (productie 22 bij de memorie van antwoord van verweerster). In onderdeel 5.2 van dit advies is de commissie ingegaan op het functioneren van eiser. Daaruit blijkt dat te dier zake een groot aantal punten van kritiek bestaat: onder meer met betrekking tot incidenten in de directe patiëntenzorg, onvoldoende bereikbaarheid, visitelopen, bejegening van het personeel en de relatie met huisartsen en andere medische specialisten. Eiser blijkt deze kritiek niet te erkennen of onderschat deze, aldus het advies. De commissie wijst ook op falend beleid van de directie van het ziekenhuis en concludeert (in 8.3) dat sprake is van het in meer of mindere mate cyclisch disfunctioneren van eiser wat aanleiding heeft gegeven tot verstoorde verhoudingen met andere maatschapsleden, huisartsen, specialisten en medewerkers van het ziekenhuis. Een nieuwe start van de maatschap orthopedie is slechts mogelijk door een beëindiging van de toelating van eiser. Dit advies van de commissie is echter door verweerster niet opgevolgd.
- 2.3 In januari 1999 is prof. dr. G als extern begeleider gaan optreden. In de loop van dat jaar is eiser gedissocieerd. Krachtens de daarover schriftelijk gemaakte afspraken is eiser als solist aan het ziekenhuis verbonden gebleven. Aan het einde van 1999 heeft prof. G verslag uitgebracht. In zijn conclusie en samenvatting vermeldt hij dat eiser zich "zeer desastreus" opstelt, dat een solistische praktijk in een ziekenhuis alleen mogelijk is onder zeer strikte condities en dat een constructieve bijdrage van eiser ontbreekt. Er rest hem, zo schrijft hij, weinig anders dan partijen te adviseren om te komen tot een beëindiging van de werkzaamheden van eiser in het ziekenhuis.
- 2.4 In de daarop volgende periode hebben zich tal van meningsverschillen voorgedaan tussen eiser enerzijds en de drie overige orthopeden anderzijds, in het bijzonder over de verdeling van het honorariumbudget, de verdeling van de beschikbare OK-ruimte, de toerekening van kosten en de toewijzing van patiënten.

- 2.5 Verweerster heeft bij brief van 5 december 2002 aan eiser de toelatingsovereenkomst opgezegd tegen 1 juli 2003. Het voornemen daartoe had verweerster aan eiser bekend gemaakt bij brief van 1 november 2002. Eiser is daarover op 19 november 2002 gehoord. Als gronden voor de opzegging zijn genoemd dat eiser ondanks zeer herhaalde waarschuwingen de plichten veronachtzaamt welke de toelatingsovereenkomst aan hem oplegt en dat eiser ook de vaststellingsovereenkomst en beëindigingsovereenkomst van 1999 niet naleeft en ook de hem gegeven aanwijzing van 25 april 2000 op twee belangrijke onderdelen, waaronder de waarnemingsregeling, niet heeft opgevolgd. In het bijzonder wordt aan eiser verweten dat hij sedert de beëindiging van de maatschap met de drie andere in het ziekenhuis werkzame orthopedische chirurgen niet dan wel in onvoldoende mate heeft bijgedragen aan de noodzakelijke samenwerking en de goede verhoudingen in het ziekenhuis door zijn gedragingen op het spel heeft gezet. In de brief wordt een aantal concrete voorbeelden genoemd waarop hierna verder zal worden ingegaan.
- 2.6 Met betrekking tot de concrete verwijten aan eiser kan, kort samengevat, het volgende worden vermeld.
- (a) Verweerster voert aan dat eiser voortdurend conflictsituaties veroorzaakt door de escalerende wijze waarop hij zich opstelt met betrekking tot zakelijke problemen en door zijn volharding bij zijn eigen gelijk. Eiser meent dat alleen van zakelijke verschillen van inzicht sprake is.
 - (b) Volgens verweerster heeft eiser nimmer aangetoond dat hij voor minder dan 25% gebruik maakt van het personeel en zij verwijt eiser dat hij de gefactureerde kosten nodeloos betwist. Eiser houdt vol dat hij hierin gelijk heeft.
 - (c) Verweerster verwijt eiser dat hij niet, en in elk geval niet voldoende, heeft voorzien in een behoorlijke waarnemingsregeling. Zij heeft een aantal malen moeten vaststellen dat eiser niet of niet tijdig genoeg bereikbaar was. Zij heeft eiser bij brief van 11 september 2002 gesommeerd duidelijkheid te verschaffen. Eiser stelt dat hij voldoende wordt waargenomen door de voorwacht van arts-assistenten en zo nodig via collega's voorziet in de waarneming. Verder stelt hij dat hij steeds per semafoon bereikbaar is en dat in spoedsituaties de andere orthopeden voor hem waarnemen. Hij heeft geen EHBO-diensten en houdt bij de operatieplanning rekening met zijn eventuele afwezigheid. De behoefte aan waarneming is laag en hij kan altijd een beroep doen op collega's in den lande. De door verweerster genoemde incidenten berusten volgens hem op misverstanden.
 - (d) Verweerster heeft melding gemaakt van een aantal klachten. Zij wijst erop dat het aantal klachten over bejegening van patiënten en gebrekkige informatieverstrekking aan patiënten is toegenomen en dat eiser deze klachten niet serieus neemt. Eiser meent dat de klachten niet voldoende substantieel zijn toegelicht en dat hij zich daartegen niet kan verweren. Voor zover hij daartoe wel in staat is, wijst hij de gegrondheid van de klachten van de hand.
 - (e) Verweerster heeft eiser verweten dat hij in zijn omgang met het personeel onberekenbaar is en dat hij herhaalde malen personeel heeft geschoffeerd. Eiser stelt dat hem hiervan niet voldoende concrete voorbeelden zijn gegeven en dat hij zich dus niet kan verweren.
 - (f) Volgens verweerster valt aan eiser te verwijten dat hij zich niet laat visiteren, al wordt aan eiser toegegeven dat het ontbreken van een recente visitatie niet geheel zijn schuld is. Eiser stelt dat hij bereid is mee te werken aan een visitatie en heeft daartoe ook het initiatief genomen.
 - (g) Verweerster stelt dat eiser tekort is geschoten op het gebied van kwaliteit en veiligheid in zijn beroepshouding, zoals geregelde intercollegiale toetsing, intervisie, samenwerking, dossiervorming, bejegening en informatieverstrekking. Eiser verwijt van zijn kant dat verweerster niet heeft meegewerkt aan het vinden van constructieve oplossingen.

3. Bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht te beslissen volgens zijn reglement volgt uit art. 41 van de toelatingsovereenkomst van eiser en voorts uit art. 19 van het addendum d.d. 20 februari 1990 bij deze toelatingsovereenkomst en staat tussen partijen vast.

4. Beoordeling van het geschil

- 4.1 Uit de in dit geding overgelegde rapporten en adviezen blijkt dat al gedurende een zeer lange tijd ernstige klachten bestaan over het functioneren van eiser als medisch specialist in het ziekenhuis. Deze klachten betreffen niet het medisch-technisch handelen van eiser. Aan eiser wordt vooral een gebrek aan behoorlijke samenwerking verweten en volgens verweerster schiet eiser op een aantal belangrijke

punten, zoals het voorzien in een waarnemingsregeling en in zijn bejegening van personeel, tekort. Het Scheidsrecht tekent hierbij aan dat niet is gebleken dat de door verweerster aan de orde gestelde klachten van patiënten over het gedrag van eiser ernstig genoeg zijn om op zichzelf grond op te leveren voor opzegging van de toelatingsovereenkomst.

- 4.2 Zoals ook al is vermeld in het eindverslag van prof. G, is het toelaten van een solistische praktijk als die van eiser in de gegeven omstandigheden alleen aanvaardbaar als aan strikte voorwaarden wordt voldaan. Te dier zake zijn na het uiteenvallen van de maatschap orthopedie afspraken gemaakt. Verweerster heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat eiser zich niet in de mate die van hem mag worden verlangd, aan deze afspraken heeft gehouden en dat hij in het bijzonder zich onvoldoende coöperatief heeft opgesteld bij het oplossen van problemen die een gevolg zijn van het feit dat hij niet in staat is gebleken de samenwerking binnen een maatschap voort te zetten. Uit de overgelegde stukken en de behandeling ter zitting blijkt juist dat eiser bij voortdurende zelf conflicten heeft opgeroepen en dat hij de noodzaak van een goede samenwerking met de overige orthopeden maar ook verder binnen het ziekenhuis onvoldoende heeft onderkend en in elk geval zich onvoldoende daartoe heeft ingespannen. Tussen hem en de overige orthopeden ontbreekt momenteel iedere vorm van samenwerking en tussen hen blijkt geen enkel overleg meer mogelijk te zijn. Hoewel verweerster erkent dat één en ander mede te wijten is aan de opstelling van de andere orthopeden, stelt zij dat de oorzaak voornamelijk toch een gevolg is van de, door het disfunctioneren van eiser, in het verleden verstoorde verhoudingen.
- 4.3 Ook al kunnen niet alle door verweerster aangevoerde gronden stand houden en ook al kunnen niet alle vermelde incidenten (alleen) aan eiser worden toegeschreven, dan blijft toch het door verweerster geschetste beeld van een langdurig en ernstig disfunctionerende eiser overeind staan. Op een aantal belangrijke punten heeft eiser de aan hem verweten tekortkomingen onvoldoende weersproken. Het Scheidsrecht acht in het bijzonder voldoende aangetoond dat eiser niet in staat is tot een constructieve samenwerking binnen het ziekenhuis, dat hij zich bij herhaling onredelijk heeft opgesteld als het gaat om de uitvoering van de afspraken na de dissociatie en over de verdeling van middelen en kosten, dat hij in zijn omgang met anderen in het ziekenhuis kennelijk onberekenbaar is en soms onbehoorlijk heeft gehandeld en dat hij niet heeft kunnen aantonen dat hij heeft voorzien in een adequate waarnemingsregeling. Eiser geeft door zijn solistische opstelling aan verweerster ook niet voldoende inzicht in (de controle op) de kwaliteit van zijn medisch handelen. Verweerster heeft het vertrouwen in eiser verloren en van verweerster kan in redelijkheid niet worden verlangd dat zij de bestaande situatie waarin zij in onevenredige mate met problemen rond eiser wordt geconfronteerd en waarin ongetwijfeld een moeilijk in te schatten risico bestaat met betrekking tot de kwaliteit van de zorg, laat voortduren. Ook uit het unanieme advies van de medische staf, die het standpunt van de Raad van Bestuur steunt, blijkt dat in het ziekenhuis van verweerster geen bereidheid bestaat opnieuw een poging te doen de ernstig verstoorde relatie met eiser te herstellen. Verweerster heeft zich daartoe in het verleden voldoende ingespannen en zij heeft aannemelijk gemaakt dat van verdere inspanningen niets te verwachten valt.
- 4.4 Op grond van het vorenstaande komt het Scheidsrecht tot de conclusie dat er voldoende zwaarwegende gronden zijn voor de opzegging die daarom in stand dient te blijven. De primaire vordering van eiser wordt afgewezen.
- 4.5 Het Scheidsrecht acht het in de gegeven omstandigheden, waarin ieder behoorlijk overleg tussen de orthopeden uitgesloten lijkt, redelijk indien verweerster op zich neemt de waarde van de goodwill zoals deze naar gangbare maatstaven dient te worden vastgesteld, aan eiser te voldoen op voorwaarde dat eiser al zijn rechten te dier zake aan verweerster overdraagt. Indien partijen het over de hoogte van de goodwill niet eens zouden worden, dient deze op de gebruikelijke wijze bij bindend advies van de Orde van Medische Specialisten te worden bepaald. Partijen kunnen zich er nog over uitlaten binnen welke termijn zij dit geregeld kunnen (of willen) hebben.
- 4.6 Verweerster is in het kader van de opzegging aan eiser een vergoeding naar billijkheid verschuldigd. De grondslag van de vergoeding is vooreerst hierin gelegen dat verweerster zich de belangen van eiser die gedurende ruim 21 jaar aan haar ziekenhuis verbonden is geweest, dient aan te trekken. Daarnaast weegt mee dat het – zij het in zeer beperkte mate – ook aan het onvoldoende adequate optreden van verweerster in de loop der jaren kan worden toegeschreven dat eiser in een geïsoleerde en onhoudbare positie is geraakt. Voor zover eiser aanspraak maakt op een vergoeding zal deze niet dienen ter dekking van alle inkomensschade, doch alleen ter overbrugging van een periode waarin eiser voldoende

gelegenheid heeft op andere wijze in zijn inkomen te voorzien door elders een werkring te vinden. Het risico dat eiser daarin niet zal slagen, kan echter niet aan verweerster worden toegerekend.

5. Beslissing

Het Scheidsgerecht wijst het navolgende vonnis:

- 5.1 De primaire vordering van eiser wordt afgewezen.
- 5.2 Met betrekking tot de overige vorderingen wordt iedere verdere beslissing aangehouden.
- 5.3 Beide partijen dienen zich uiterlijk op 21 mei 2003 over deze vorderingen nader uit te laten bij nadere memorie.

Dit vonnis is gewezen te 's-Gravenhage op 28 april 2003 door mr. A. Hammerstein, als voorzitter, drs. A.A.P.W. van den Broek en drs. A.H.J. van Galen, leden, met bijstand van mr. J.C.W. de Sauvage Nolting, als griffier.